

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β

Η ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ

Χρησιμότης τῆς Χρονολογίας πρὸς κατανόησιν τῶν προφητειῶν — Ἀπαραίτητοι χρονολογικοὶ παρεχόμεναι ἐν ταῖς Γραφαῖς. — Ἀπὸ τῆς Δημιουργίας τοῦ Ἀδὰμ μέχρι τοῦ 1873 Μ. Χ., συμπληροῦνται 6,000 ἔτη. — Πίναξ τῶν μεγάλων περιόδων τῆς Γραφικῆς Χρονολογίας. — Δεπτομερὴς ἐξέτασις αὐτῶν. — Ἀπὸ τῆς Δημιουργίας μέχρι τῆς ἀποξηράνσεως τῶν ὑδάτων τοῦ κατακλυσμοῦ — Μέχρι τῆς πρὸς τὸν Ἀβραὰμ ἐπαγγελίας. — Μέχρι τῆς παραδόσεως τοῦ νόμου — Μέχρι τῆς διαιρέσεως τῆς Χαναὰν μεταξὺ τῶν φυλῶν. — Ἡ περίοδος τῶν κριτῶν. — Ἡ περίοδος τῶν Βασιλέων. — Ἡ περίοδος τῆς ἐρημώσεως — Μέχρι Μ. Χ. 1873. — Ποῦ ἡ χρονολογία αὕτη διαφέρει τῆς χρονολογίας τοῦ Ἐπισκόπου Usher, τῆς σημειουμένης εἰς τὰς Ἀγγλικὰς ἐκδόσεις τῆς Ἀγ. Γραφῆς — Ἡ ὀληθὴς χρονολογία τῆς Γενέσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

ἘΝ τῷ παρόντι κεφαλαίῳ παρέχουμεν τὰς Γραφικὰς μαρτυρίας ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι ἑξ χιλιάδες ἔτη, ἀπὸ τῆς Δημιουργίας τοῦ Ἀδὰμ, συνεπληρώθησαν μετὰ τοῦ ἔτους 1872 Μ. Χ., καὶ ἐπομένως ὅτι, ἀπὸ τοῦ 1872 Μ. Χ. εἰσήλθομεν χρονολογικῶς εἰς τὴν ἐβδόμην χιλιάδα, ἢ τὴν Χιλιετηρίδα — ἡ ἀρχὴ τῆς ὁποίας, — ἡ «Ἡμέρα τοῦ Κυρίου», ἢ «Ἡμέρα τῆς Θλίψεως», — πρόκειται νὰ παρασιτῇ μάρτυς τοῦ καταμελισμοῦ τῶν βασιλειῶν τοῦ παρόντος κόσμου, καὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ Χρονολογία χρησιμεύει, ὡσαύτως, ὡς βάσις διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν προφητικῶν περιόδων. Ἀνάγκη πρὸ πάντων νὰ ἐξακριβώσωμεν ποῦ κυρίως εὕρισκόμεθα ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν καιρῶν· καὶ πρὸς τοῦτο, δεόν νὰ ἔχωμεν ἀξιοπίστους χρονολογίας ὅπως ὑπολογίσωμεν· συνεπῶς ἀναλαμβάνομεν τὸ ζήτημα τῶν χρονολογιῶν ὡς πρῶτον κατὰ τάξιν. Πλήρης

δὲ χρονολογία τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας δεόν ἀναγκαίως να ἀρχίζη μετὰ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ διάρκεια τοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου ὑπολογίζεται ποικιλοτρόπως. Μεταξὺ τῶν ἀποδεχομένων τὰ ἐν τῇ Γραφῇ ἐκτιθέμενα, ἐλαχίστη διαφορά γνωμῶν δύναται νὰ ὑπάρξη· ἀλλὰ· μεταξὺ τῶν ἀπορριπτόντων ταῦτα, αἱ διαφοραὶ εἶναι τεράστιαι, ποικίλλουσαι, κατὰ τὰς διαφοροὺς αὐτῶν ἐκδόσεις, ἀπὸ δεκάδων μέχρις ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐτῶν. Ἄλλ· αἱ ὑποθέσεις αὗται βασίζονται ἐπὶ γεγονότων τὰ ὅποια ἀσθενῇ μόνον δικαιολογίαν παρέχουσι διὰ τοιαῦτα ὑπερβολικὰ καὶ ἐπιπόλαια συμπεράσματα. Ἐπὶ παραδείγματι, ἡ ἀνεύρεσις αἰχμῶν βελῶν ἐκ πυρίτου λίθου μεταξὺ τῶν ἐλώδων φυτάνθρακων τῆς Ἑλβετίας καὶ Ἰρλανδίας, εἰς ἀξιοσημείωτον βάθος ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν, λαμβάνεται ὡς ἀπόδειξις ὅτι τὸ ἐπίπεδον αὐτῶν ἤτὸ ποτε ἡ ἐπιφάνεια, καὶ ὅτι οἱ φυτάνθρακες τῶν ἐλῶν ἐκείνων ἤκμαζον τότε περίξ καὶ ἄνωθι αὐτῶν· ὁ δὲ ἀναγκαῖος χρόνος διὰ μίαν τοιαύτην ἀνάπτυξιν ὑπολογίζεται ἐξ ἀπόψεως τῆς σημερινῆς κατὰ αἰῶνα ἀναπτυξεως αὐτῶν καὶ αὐξήσεως, ἥτις εἶναι λίαν σμικρά. Ἐὰν ἡ πρότασις αὐτῶν ᾖ ἀληθής, αὕτη ἤθελε φυσικῶς ἀποδείξει ὅτι ἄνθρωποι ἔχουσιν ὄντως ζῆσει ἐκεῖ πρὸ ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐτῶν. Ἄλλ· ἕτεροι γεωλόγοι ἀποδεικνύουσιν, καὶ μετὰ ἰσχυρῶν λογικῶν ἐπιχειρημάτων, ὅτι οἱ ἐλώδεις οὗτοι φυτάνθρακες ἤσάν ποτε τόσον ἀπαλοὶ ὥστε μία τοιαύτη πυρολιθίνη αἰχμὴ βέλους ἡδύνατο εὐκόλως νὰ βυθισθῇ ἐν αὐτοῖς βαθμηδόν, εἰς ὀλίγους μόνον αἰῶνας.

Αναφέρομεν ὡσαύτως ἕτερόν τι παράδειγμα: «Κατὰ τὴν καταμέτρησιν τοῦ πηλώδους ἐδάφους τῆς κοιλάδος τοῦ Νεῖλου ἀνεκαλύφθησαν δύο ἐψημένοι πλίνθοι, ὁ μὲν εἰς βάθος εἴκοσιν, ὁ δὲ ἕτερος εἰς βάθος εἴκοσι τεσσάρων ὑαρθῶν. Ἐὰν, ὑπολογίσωμεν τὸ πάχος τῆς ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ σχηματιζομένης ἐτησίας ὑποσιτάθυς εἰς ὀκτὼ δακτύλους κατὰ αἰῶνα, δεόν νὰ ὀρίσωμεν τότε 12,000 ἐτῶν ἡλικίαν εἰς τὸν πρῶτον, καὶ 14,000 εἰς τὸν δεύτερον ἐκ τῶν πλίνθων αὐτῶν. Διὰ μέσου ἀναλόγων ὑπολογισμῶν ὁ Burmeister [διάσημός τις γεωλόγος] ἱποθέτει ὅτι ἑβδομήκοντα

δύο χιλιάδες ἐτῶν ἔχουσι παρέλθει ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ ἐδάφους. Ὁ δὲ Draper [ἄλλος διαπρεπὴς γεωλόγος] ἀποδίδει εἰς τὸν Εὐρωπαῖον, ὅστις παρέστη μάρτυς τῆς τελευταίας παγετώδους ἐποχῆς, ἀρχαιότητα ἀνωτέραν τῶν 250,000 ἐτῶν». *

Φυσικῶ τῷ λόγῳ, «ἐὰν ὑπολογίσωμεν» ὡς ὑπολογίζουσιν οἱ **μεγάλοι** αὐτοὶ ἄνδρες, θὰ καταλήξωμεν εἰς τὰ αὐτὰ μεγάλα ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ τινες ἐξ ἡμῶν εἴμεθα ἀρκούντως ἀκατάρτιστοι ἐπιστημονικῶς ὥστε νὰ ἐρωτήσωμεν, ἐὰν δὲν εἶναι πλέον ἢ πιθανὸν διὰ τὰ κατακαθίσματα τῆς ἰλῦος τοῦ ποταμοῦ Νίλου ὑπῆρξαν λίαν ἄτακτα καὶ ἀκανόνιστα, ὡς συμβαίνει εἰς ἄλλους ποταμούς, οἵτινες ἐνίοτε μετατοπίζουσι τὴν κοίτην των, καὶ ἀποπλύνουσι τόσον θαυμασίως τὰς ὄχθας των δι' ἐνὸς καὶ μόνου ὁρμητικοῦ ρεύματος. Ἀφ' ἐτέρου, ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἐπὶ Νῶε κατακλυσμὸν, ὅστις ὄχι μόνον ἀναφέρεται εἰδικῶς ἐν τῇ Γραφῇ, ἀλλὰ διατηρεῖται ἐπίσης καὶ μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτάτων παραδόσεων τῶν εἰδωλολατρικῶν ἐθνῶν, καὶ διερωτῶμεν ὁπόσην ἄρα ἰλὺν, καὶ ὁποῖα ἐρείπια ἐκέφερεν οὕτως ἄνω καὶ ἐπάνω τῶν ὀκτὼ δακτύλων κατὰ αἰῶνα. Ἀποροῦμεν, ὡσαύτως, πῶς δὲν ἐπῆλθεν εἰς τὰς **μεγάλας** αὐτὰς διανοίας νὰ σκεφθῶσιν, ὡς φυσικῶς ἐπέρχεται εἰς τινες οὐχὶ **πολὺ μεγάλας** νὰ κρινώσιν, ὅτι δύο πλίνθοι ριπτόμενοι ἐντὸς τοῦ «**ἰλῶδους** ἐκείνου ἐδάφους» καθ' ὃν χρόνον τοῦτο διετέλει κεκαλυμμένον ὑπὸ τῶν ὑδάτων, καὶ συνεπῶς τόσον ἡραιωμένον, ἥθελον βυθισθῇ εἰς τοιαύτην ἀπόστασιν ἀναλόγως τοῦ ἰδίου αὐτοῦ βάρους, ὅπερ ἦν ἀσυγκρίτως πυκνότερον ἢ τὸ πηλῶδες ἐκεῖνο ἔδαφος. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ βάθος τῶν δύο πλίνθων, εἰς **τινα ἀνεπιστήμονα** διάνοιαν ἤθελε φανῇ μᾶλλον λογικὸν νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἔπεσεν ἐντὸς τῆς ἰλῦος διὰ τῆς ἀκωκῆς, ἐνῶ ὁ ἕτερος, πεσὼν ὁμαλῶς, θὰ ἐβυθίζετο μᾶλλον βραδέως, ἀντὶ νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἄνθρωποι ζῶντες **κεχωρισμένοι** ἀπ' ἀλλήλων διὰ δύο χιλιάδων ἐτῶν, κατεσκευῶσαν δύο πλίνθους ἀκριβῶς ὁμοίους.

* Ὁ Καθηγητὴς N. Joly, ἐν τῷ ἔργῳ του «Ὁ ἄνθρωπος πρὸ τῶν ἐτάλλων», σελ. 183.

Δὲν εἶναι πολλὰ ἔτη ἀφ' οὗτου ἀνθρώπινός τις σκελετὸς εὐρέθη εἰς τινα ἄλλοτε κοίτην τοῦ ποταμοῦ Μισισσιππῇ γεωλόγοι δέ τινες ἤρχισαν ὑπολογίζοντες πόσαι χιλιάδες ἐτῶν ἐνδείκνυνται διὰ τῶν τόσων ποδῶν τοῦ πηλοῦ, ἰλύος, κλπ., ἅτινα ἐκάλυπτον τὸν σκελετόν, καὶ ἐφαντάσθησαν ὅτι ἔσχον, τέλος, πολύτιμον δεῖγμα τῆς ὑπάρξεως προϊστορικοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλ' εὐρόντες βραδύτερον, πολλοὺς πόδας ὑποκάτω τοῦ σκελετοῦ, λείψανα ἰσοπέδου τινὸς λέμβου, ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἦσαν ἐν χρήσει ἐπὶ τοῦ Μισισσιππῇ μόλις πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν, ταῦτα ἐξ ὁλοκλήρου ἀνέτρεψαν τοὺς ὑπολογισμούς των, καὶ ἀνεκούφισαν τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ «μιας ἄλλης ἀποδείξεως» ὅτι ὁ κόσμος εἶναι κατ' ἑκατοντάδας χιλιάδων ἐτῶν ἀρχαιότερος παρ' ὅν διδάσκει ἡ Ἀγία Γραφή.

Ἀφίνοντες τὰς ἀσυμφώνους καὶ ὁλοσχερῶς ἀβασίμους εἰκοτολογίας τινῶν γεωλόγων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς χρονολογίας, ἀναφερόμεθα διὰ θετικωτέρας πληροφορίας εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν. Τί δὲ εὐρίσκομεν ἐν αὐτῇ; Ἡ ἱστορία τοῦ ἀρχαιοτέρου τῶν εἰδωλολατρικῶν ἔθνων δύναται ἀναδρομικῶς νὰ ἀναχθῇ, σαφῶς καὶ εὐκρινῶς, εἰς ὀλιγώτερα τῶν τριῶν χιλιάδων ἐτῶν. Πέραν τούτων τὸ πᾶν εἶναι σκότος, ἀβεβαιότης, μυθολογία, καὶ ἀνάξια πίστεως παραδόσεις. Ἡ Ρωμαϊκὴ ἱστορία δὲν ἐκτείνεται ἐπὶ τοσοῦτον μακράν, καθ' ὅτι εἶναι μόνον εἴκοσι ἐπτὰ αἰῶνες ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ πρῶτοι αἰῶνες περιβάλλονται ὑπὸ ἀβεβαίων παραδόσεων. Ἀνερχόμενοι κατὰ τρεῖς χιλιάδας ἔτη εἰς τὰς ἱστορίας τῶν Βαβυλωνίων, Συρίων καὶ Αἰγυπτίων ἀφικνούμεθα εἰς περίοδον καθ' ἣν αἱ ἱστορικαὶ αὐτῶν ἀναγραφαὶ ἀπαντῶσι τμηματικαὶ καὶ λίαν ἀσαφεῖς. Ἡ Σινικὴ ἱστορία φέρει ἡμᾶς εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Τοχού, ὅπου τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς Σινικῆς, «ἀρχίζουσι νὰ γίνωται ἀξιόπιστα». Ἐν Ἑλλάδι δὲ, ἥτις διέπρεψε διὰ τὴν εὐρυμάθειάν της κατὰ τὰ παρελθόντα 3,000 αὐτὰ ἔτη, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ δεόν νὰ προσδοκῶμεν ὅπως εὕρωμεν τὴν μᾶλλον ἀκριβεστέραν ἱστορίαν ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπὰ ἔθνη, τί εὐρίσκομεν; Εὐρίσκομεν τὰς χρονολογίας αὐτῆς ἀκριβεῖς μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ τελευταῖα 2,600 ἔτη, ἀλλ' ὅχι περαιτέρω. Πέραν τούτων,

φθάνομεν εἰς δ,τι εἶναι γνωστὸν ὡς «μυθολογία ἢ προϊστορικὸς αἰὼν» τῆς Ἑλλάδος. Ὁ μόνος λογικὸς καὶ συνεχὴς ὑπολογισμὸς τῶν πρώτων τριῶν χιλιάδων ἐτῶν τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου εὐρίσκεται ἐν τῇ Γραφῇ· τὸ δὲ γεγονὸς αὐτὸ τυγχάνει ἀναμφιβόλως ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ἀξίωσιν αὐτῆς περὶ θείας καταγωγῆς τῶν θείων αὐτῆς ὁδηγίων, καὶ τῆς παρὰ Θεοῦ διατηρήσεώς της.

Συμβαίνει δὲ τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ζήτημα τῶν χρονολογιῶν, ὡς καὶ μὲ τὴν ἱστορίαν. Ὁ κόσμος οὐδὲν ἄλλο μέσον κέκτηται, ἐκτὸς τῆς Γραφῆς, ὅπως παρακολουθήσῃ τὴν ἑαυτοῦ ἱστορίαν πέραν τοῦ 776 π. Χ. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου δὲ τούτου ἀναφέρομεν τὸν καθηγητὴν Fisher τοῦ Yale College. Οὗτος λέγει: «Κατελήξαμεν οὕτως εἰς ἀκριβῆ τινα μέθοδον πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν χρονολογιῶν· πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ ἐφεύρεσις τῶν ἐποχῶν ἦν ἀπαραίτητος. Ὁ **πρῶτος ὠριμέ-
νους χρόνος** πρὸς χρονολόγησιν τῶν γεγονότων προσδιωρίσθη ἐν Βαβυλῶνι—κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ναβονασσάρ, 747 π. Χρ. Οἱ Ἕλληνες (ἀπὸ περίπου 300 ἐτῶν π. Χρ.) ἐχρονολόγουν τὰ ἑαυτῶν γεγονότα ἀπὸ τῆς πρώτης νίκης, ἣτις ἀναγράφεται κατὰ τοὺς Ολυμπιακοὺς ἀγῶνας, 776 π. Χρ. Οἱ ἀγῶνες οὗτοι ἐλάμβανον χώραν ἀνὰ πᾶσαν τετραετίαν. Ἐκάστη, λοιπὸν, Ὀλυμπιάς ἦν περίοδος ἐκ τεσσάρων ἐτῶν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς Ρωμαίους, οὗτοι, μετὰ πάροδον αἰώνων τινῶν ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τῆς Ρώμης, ἣτις ἔλαβε χώραν τῷ 753 π. Χρ., ἤρξαντο χρονολογοῦντες τὰ γεγονότα τῶν ἀπὸ τοῦ ἐν λόγῳ συμβάντος.

Πρὸς ἐπὶ πλέον ἀπόδειξιν ὅτι αἱ τόσαι οὕτω καλούμεναι ἱστορίαι τοῦ ἀπομεμακρυσμένου παρελθόντος, ἐπὶ τοσοῦτον ἀφθονοῦσιν εἰς φαντασιοπληξίας καὶ μυθολογικὰς παραδόσεις, ὥστε νὰ καθίστανται ἀντικείμενα ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀξίας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς χρονολογικὰς πληροφορίας, καὶ ἐντελῶς ἀνάξιαι ὑπολήψεως, παραθέτομεν τὰ ἐπόμενα ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας, ὑπὸ τὴν λέξιν **Χρονολογία**:

«Ἡ ἱστορία τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν, ἐξαιρουμένης μόνον τῆς τῶν Ἑβραίων, ἀνέρχεται εἰς μυθώδεις περιόδους χιλιάδων ἢ ἑκατομμυρίων ἐτῶν· ἀκόμη καὶ ὅταν τὰ ἱστορούμενα ἀρ-

χίζωσι νὰ λαμβάνωσιν ἱστορικὴν τινα ὄψιν, αἱ διαφοραὶ παρουσιάζονται μέγισται..... Α. Ἀσσυριακαὶ, Βαβυλωνιακαὶ καὶ Αἰγυπτιακαὶ ἐπιγραφαὶ εἰσιν εἰς γλώσσας ἤδη ἐκλιπούσας, καὶ εἰς χαρακτῆρας λίαν ἀπηρχαιωμένους..... Αἱ Ἑλληνικαὶ καὶ Ρωμαϊκαὶ χρονολογίαι κρίνονται γενικῶς ὡς γνήσiai, ὑπολογιζόμεναι ἀπὸ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος, 776 π. Χρ., καὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ὑπατείας, (Consulate) 510 π. Χρ. Πρὸ τῶν χρονολογιῶν τούτων πᾶσαι αἱ ἄλλαι εἰσὶ κυρίως χρονολογίαι παραδόσεων καὶ μύθων. Ὁ Ἡρόδοτος μόνον, ἀκμάσας περὶ τὰ 450 π. Χρ., κέκτηται ἀξίαν τινὰ ἀφηγούμενος τὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς του, καὶ τὰ πρὸ ἐνὸς ἢ δύο αἰώνων τοιαῦτα.

Ὁ δὲ Clinton ἐν τῷ περὶ Ἑλληνικῆς Χρονολογίας συγγραμμάτι του (σελ. 283), λέγει: «Ἡ ἐν ταῖς Ἑβραϊκαῖς Γραφαῖς περιεχομένη ἱστορία παρουσιάζει ἀξιοσημεῖωτόν τινα καὶ εὐάρεστον ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἀρχικὰς Ἑλληνικὰς ἀφηγήσεις. Εἰς τὰς δευτέρας αὐτὰς μετὰ δυσκολίας δυνάμεθα ν' ἀνιχνεύσωμεν σκοτεινὰ τινα γεγονότα, μεταδοθέντα εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῶν ποιητῶν, οἵτινες μετέδωκαν, μεθ' ὧν τῶν καλλωπισμῶν τῆς ποιήσεως καὶ μυθολογίας, ὅ,τι παρέλαβον διὰ προφορικῆς παραδόσεως. Εἰς τὰ χρονικὰ ὁμῶς τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἔθνους, ἔχομεν αὐθεντικὰς διηγήσεις γεγραμμένας ὑπὸ συγχρόνων συγγραφέων, διατελούντων ὑπὸ θεόπνευστον καθοδηγίαν. Ὅ,τι δὲ οὗτοι παρέδωκαν ἡμῖν τοῦτο παρουσιάζεται συνεπῶς ὑπὸ διπλοῦν κῦρος. Οὗτοι εἶχον τὴν βοήθειαν τῆς θείας ἐμπνεύσεως εἰς τὴν ἀναγραφὴν γεγονότων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ μαρτυρία, καὶ ὡς ἀπλῶν ἀκόμη ἀνθρωπίνων μαρτύρων, ἤθελεν εἶσθαι ἔγκυρος».

Ἡ Γραφή, ἣτις τυγχάνει θεόδοτος ἱστορία περὶ τῶν πρώτων τριῶν χιλιάδων ἔτων, εἶναι τὸ μόνον ἐν τῷ κόσμῳ σύγγραμμα τὸ ὁποῖον, — ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ, τοῦ πρώτου μνημονευομένου ἀνθρώπου ἐν τε τῇ ἱστορίᾳ, τοῖς μνημείοις καὶ ταῖς ἐπιγραφαῖς, καὶ τοῦ ὁποίου ἀναγράφονται τὸ ὄνομα, ὁ χρόνος τῆς δημιουργίας καὶ ὁ θάνατός του, καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου οἱ ἀπόγονοί του δύνανται νὰ παρακολουθηθῶσι κατ' ὄνομα καὶ ἡλικίαν εἰς διαδοχικὴν ἄλυσιν ἐπὶ σχεδὸν τέσσαρας

χιλιάδας ἔτη— παρέχει ἡμῖν σαφῇ καὶ συνεχῇ ἱστορίαν μέχρι τῆς περιόδου καθ' ἣν ἡ κοσμικὴ ἱστορία ἐπισημοποιεῖται δεόντως. Ὡς θέλομεν ἶδει, τὰ ἐν τῇ Γραφῇ ἱστορούμενα ἐκτείνονται μέχρι τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ Κύρου, 536 Π. Χρ. εἰς καλῶς ἐξηκριβωμένην, καὶ γενικῶς ὡς δρθὴν ἀποδεδειγμένην χρονολογίαν. Ἐνταῦθα τὸ νῆμα τῆς Γραφικῆς χρονολογίας διακόπτεται — εἰς σημεῖον ἀκριβῶς εἰς τὸ ὁποῖον ἡ κοσμικὴ ἱστορία καθίσταται ἀξιόπιστος. Ὁ Θεὸς ἔχει προμηθεύσει οὕτω διὰ τὰ τέκνα αἱ τοῦ σαφεῖς καὶ συναφεῖς χρονολογικὰς ἐνδείξεις μέχρι τῆς παρούσης ἐποχῆς. Ἡ Γραφή διὰ τῶν προφητειῶν αὐτῆς συμπληροῖ μάλιστα τὴν ἱστορίαν, ἐπεκτεινομένη μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς «ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων», εἰς τὸ τέλος τῆς ἐβδόμης χιλιετηρίδος, ὁπόθεν θέλει ἀρχίσει χρονολογουμένη ἡ νέα ἐποχὴ τῆς αἰωνίου μακαριότητος. Ἡ Ἀγία Γραφή, ἐπομένως, εἶναι τὸ μόνον ἐν τῷ κόσμῳ ὑπόμνημα, τὸ ὁποῖον παρέχει ἡμῖν ἀποψιν τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας ὡς ἐνὸς ὅλου. Αὕτη μεταφέρει ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἀπολεσθέντος παραδείσου τῆς Γενέσεως μέχρι τοῦ ἀποκατασταθέντος παραδείσου τῆς Ἀποκαλύψεως, παρακολουθοῦσα τὴν ὁδὸν τῆς ἀνθρωπότητος ἐν τῇ αἰωνιότητι. Ἡ ἱστορία καὶ προφητεία τῆς Γραφῆς, ὁμοῦ λαμβανόμεναι, παρουσιάζουσιν πανοραματικὴν τινά ἀποψιν τῆς ὅλης σειρᾶς τῶν γεγονότων, ἀπὸ τῆς δημιουργίας καὶ πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τῆς συνδιαλλαγῆς καὶ ἀποκαταστάσεώς του. Ἡ Γραφή, ὅθεν εἶναι ὁ χάρις ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας. Ἄνευ ταύτης, ὡς ἀληθῶς ἐλέχθη, ἡ ἱστορία ἠθέλην εἶσθαι «ὡς ποταμοὶ ρέοντες ἀπὸ ἀγνώστων πηγῶν εἰς ἀγνώστους θαλάσσας»· ἀλλὰ ὑπὸ τὴν καθοδηγίαν αὐτῆς δυνάμεθα νὰ ἀνιχνεύσωμεν τὰς πηγὰς τῶν ποταμῶν αὐτῶν, καὶ διίδωμεν μάλιστα τὸ ἐνδοξον αὐτῶν τέλος ἐν τῷ ὠκεανῷ τῆς αἰωνιότητος.

Ἐν τῇ Γραφῇ λοιπόν, καὶ μόνῃ δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν διὰ θέλομεν εὖρει ἱστορικὰς ἀναγραφάς, αἵτινες θὰ διευθετήσωσιν τὰς ἀσυμφώνους περιόδους καὶ χρονολογικὰς ἀνωμαλίας, τὰς ὁποίας ἐκ πρώτης ὕψεως παρουσιάζουσι τὰ χρονικὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας—ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς ἀλλήλας καὶ πρὸς τὰς περιόδους τῆς φύσεως.

Αρχόμενοι διὰ τῆς ἐρωτήσεως, πόσος καιρὸς παρήλθεν ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου; δεόν νὰ ἔχωμεν πεποίθησιν δι, Ἐκεῖνος ὅστις ἔδωκε τὰς προφητείας, καὶ εἶπεν δι θέλουσιν ἐννοπθῇ ἐν τῷ ἐσχάτῳ καιρῷ, ἐπρομήθευσεν ἐν τῷ Λόγῳ Αὐτοῦ τὰ ἀναγκαιοῦντα διδόμενα ὅπως δυνηθῶμεν νὰ προσδιορίσωμεν τὴν θέσιν τῶν προφητειῶν αὐτῶν. Ἐν τούτοις, ὁ προσδοκῶν νὰ εὕρῃ τὰ ζητήματα ταῦτα τόσον ἀπλῶς ἐκτιθέμενα, ὥστε νὰ πείθωσιν καὶ τὸν ἀπλῶς ἐπιπόλαιον ἀναγνώστην, ἢ τὸν ἀνειλικρινῆ σκεπτικόν, θὰ διαψευσθῇ τὰς ἐλπίδας του. Οἱ χρόνοι καὶ καιροὶ τοῦ Θεοῦ παρέχονται κατὰ τοιοῦτόν τινα τρόπον ὥστε νὰ κατασιῶσι πειστικοί ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ καιρῷ εἰς ἐκείνους καὶ μόνους, οἵτινες, διὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, διατελοῦσιν εἰς θέσιν νὰ ἀναγνωρίσωσι τὰς χαρακτηριστικὰς αὐτοῦ μεθόδους. Αἱ μαρτυρίαι ἢ ἀποδείξεις αὗται παρέχονται «ἵνα ἄρτιος ᾦ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος» (Β. Τιμοθ. γ' . 17). Οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι καλῶς γνωρίζουσιν δι καθ' ὅλας τὰς ὁδούς των, ἐνθα ὁ Πατὴρ αὐτῶν ὁδηγεῖ αὐτούς, αὐτοὶ πρέπει νὰ περιπατῶσι διὰ πίστεως, καὶ οὐχὶ δι' ὄψεως. Εἰς πάντας δὲ ὅσοι εἶναι ἔτοιμοι νὰ βαδίσωσιν οὕτως, ἐλπίζομεν νὰ δυνηθῶμεν ὅπως καταδείξωμεν, ἀνὰ πᾶν βῆμα, συμπαγεῖς διακηρύξεις τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ—θεμέλιον ἀσφαλὲς πρὸς ἔλλογον πίστιν.

Δὲν θὰ συζητήσωμεν ἐνταῦθα τὴν ἀξίαν τῆς κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα μεταφράσεως τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, καὶ τῆς ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ μεταφράσεως, τὴν εἰς τὰ χρονολογικὰ διδόμενα διαφορὰν μεταξὺ τῶν δύο, κ. λ. π., ἀλλὰ θέλομεν ἀρκεσθῇ, πιστεύομεν δὲ δι τὸ αὐτὸ θὰ πράξῃ καὶ ὁ ἀναγνώστης, μὲ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ πρώτη τούτων μετεφράσθη παρ' Αἰγυπτίων, ἐνῶ ἡ δευτέρα εἶναι ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ πρωτοτύπου. Τὰ ὅποια γεγονότα, λαμβανόμενα ὁμοῦ μὲ τὴν μέχρι βαθμοῦ δεισιδαιμονίας εὐλάβειαν, μεθ' ἧς οἱ Ἑβραῖοι περιεφρούρουν ἐκάστην ἰῶτα, καὶ πάντα τίτλον τῶν ἱερῶν αὐτῶν συγγραμμάτων, ἀποτελοῦσιν ἰσχυρὰν ἀπόδειξιν τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ Ἑβραϊκοῦ κειμένου. Ἡ παρὰ τῶν φιλόλογων ἀποδοχὴ αὐτοῦ τυγχάνει ἐπίσης γενικῇ, ἐν δὲ τῷ παρόντι τόμῳ ἀκολουθοῦμεν τὰς χρονολογίας αὐτοῦ, κ. λ. π.

Παρέχομεν ἤδη ἐνταῦθα τὴν ἀπόδειξιν τοῦ δι ἀπὸ τῆς

δημιουργίας τοῦ Ἀδάμ μέχρι τοῦ 1873 Μ. Χ. παρῆλθον ἑξ
χιλιάδες ἔτη. Καίτοι δὲ ἡ Ἀγία Γραφή οὐδεμίαν διαλαμβά-
νει ἄμεσον διαβεβαίωσιν, ὅτι ἡ ἑβδόμη χιλιάς θέλει εἶσθαι ἡ
ἐποχὴ τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, ἡ μεγάλη Ἡμέρα τοῦ
Σαββάτου, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ κόσμου, ἐν τούτοις ἡ
ἀξιόπιστος παράδοσις δὲν στερεῖται λογικῆς τιнос βάσεως.
Ὁ εἰς τὸν Ἰσραήλ, τὸν τυπικὸν λαόν, δοθεὶς νόμος, ὁ δρι-
ζων ὅτι ἑξ ἡμέραι κόπου καὶ μόχθου ἔδει νὰ διαδεχθῶσιν
ὑπὸ μιᾶς ἡμέρας ἀναψυχῆς καὶ ἀναπαύσεως ἀπὸ τῶν ἔργων
αὐτῶν, φαίνεται ἐξεικονίζων λίαν προσηκόντως τὰς ἑξ χιλι-
άδας τῶν ἔτων, καθ' ὧς ἡ κτίσις σύμπασα συνωδίνει καὶ συν-
αγωνιᾷ ὑπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου
(Ρωμ. η'. 22), ματαίως προσπαθοῦσα ὥπως ἀπαλλάξῃ ἑαυ-
τὴν ἀπὸ ταύτης, καὶ τὴν μεγάλην Χιλιετῇ Ἡμέραν, ἐν ᾗ πάν-
τες οἱ κεκοπιακοίτες καὶ πεφορτισμένοι θὰ δύνωνται νὰ ἔλθω-
σιν εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν; τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν
ψυχῶν αὐτῶν, καὶ εὖρωσι δι' Αὐτοῦ ἀνάπαισιν, ἀναψυχὴν
καὶ ἀποκατάστασιν, — ἐν τῇ ὁποίᾳ Ἡμέρα, θὰ δύνωνται νὰ
εὖρωσι μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, διὰ τῆς ἀξίας τοῦ πο-
λυτίμου Αὐτοῦ αἵματος. Κατὰ τὴν τυπικὴν ἑβδόμην ἡμέραν
ἠρώτησε τὸν κατακείμενον ἀσθενῆ, «Θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι»;
Εἰς ἀπάντησιν δὲ τῆς πίστεως καὶ ὑπακοῆς αὐτοῦ ἔδωκεν εἰς
αὐτὸν δύναμιν νὰ ἄρῃ τὸν κράββατόν του καὶ περιπατήσῃ
(Ἰδε Ἰωάν. ε'. 6—9. Ἐπίσης Ματθ. ιβ'. 10—13 Ἰωάν.
ζ. 23 Λουκ. ιγ. 11—16 ιδ. 1—5). Οὕτως ἐπίσης κατὰ
τὸ μέγα ἀντίτυπον τοῦ Σαββάτου, τὴν Χιλιετηρίδα, θέλει
διακηρυχθῇ πρὸς ὅλον τὸν κόσμον ὅτι «πᾶς ὁ θέλων»
δύναται νὰ ἀποκτήσῃ ζωὴν καὶ ὑγιάν αἰώνιον ἐὰν βαδίσῃ
ἐν πίστει καὶ ὑπακοῇ.

Δὲν πρέπει νὰ παρίδωμεν τὸ γεγονός, περὶ οὗ ἐγένετο ἡδὴ
λόγος (Τόμος Α', Κεφ. Η'), ὅτι ὁ ὅρος ἡμέρα εἶναι
ἀόριστος, καὶ σημαίνει ἀπλῶς περίοδον χρόνου, μακρᾶς ἢ
βραχείας διαρκείας. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ὑπαινίσσεται ὅτι
ἡ ἑβδόμη χιλιετής περίοδος τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου ἠθέλεν
εἶσθαι ἡ ἑβδόμη ἡμέρα, κατὰ τὸν ὑπολογισμόν τοῦ Θεοῦ,
λέγων: «Ἐν δὲ τούτῳ μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι

μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία..... Ἦξει δὲ ἡμέρα Κυρίου», κλπ. Β, Πέτρ. γ'. 8, 10.

Ἐὰν λοιπόν, ἡ ἐβδόμη χιλιετής περίοδος τῆς ἱστορίας τῆς γῆς θέλει εἶσθαι ἐποχὴ εἰδικῶς μνημονευομένη ὡς περίοδος τῆς τοῦ Χριστοῦ βασιλείας, ἀποδεικνύοντες διὰ αὕτη ἤρχισεν εἰς τὸ 1873 Μ, Χρ., θέλομεν καταδείξει διὰ εὐρισκόμεθα ἥδη ἐν αὐτῇ. Τοῦτο δὲ ὑπενθυμίζει ἡμᾶς ὅτι, ἔχομεν ἤδη παρατηρήσει ἐν τῷ προηγουμένῳ τόμῳ, ὅτι αἱ Γραφαὶ ὑποδεικνύουσιν διὰ ἡ χαραυγὴ τῆς Χιλιετηρίδος, ἡ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου, θέλει εἶσθαι σκοτεινὴ καὶ θυελλώδης, καὶ πλήρης θλίψεως καὶ ταραχῆς ἐπὶ τοῦ κόσμου καὶ τῆς καθ' ὄνομα Ἐκκλησίας, καίτοι τὸ ἐν ἀρχῇ ὑποφῶσκον φῶς ταύτης θέλει εἶσθαι πλήρες παρηγορίας καὶ ἐνθαρρύνσεως διὰ τοὺς ἀγίους, οἵτινες ἀρύονται τὴν παρηγορίαν αὐτῶν καὶ εἰρήνην ἀπὸ τῆς δι' αὐτοὺς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ προκειμένης ἐλπίδος, ἣτις, ὡς ἄγκυρα, διεισδύει πέραν τοῦ καιροῦ τῆς θλίψεως, καὶ προσκολλῆται εἰς τὰς ὑποσχέσεις τῆς ἀνατολῆς καὶ δόξης τῆς Χιλιετοῦς ἡμέρας : — οὗτοι ἀτεινίζουσιν, ἐπέκεινα τοῦ καιροῦ τῆς θλίψεως, εἰς τὴν ἔνδοξον βασιλείαν καὶ τὰς ἐπαγγελθείσας μακαριότητας.

Ἡ γενικὴ τοῦ κόσμου κατάστασις τὴν σήμερον, καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ 1873 ταχεῖα ἀνάπτυξις τοῦ Σοσιαλισμοῦ, Μηδενισμοῦ καὶ Κοινωνισμοῦ, τῶν ὁποίων ὁ ἀνομολογούμενος σκοπὸς εἶναι ἡ ἀτριοπὴ τῶν καθεστηκυῶν ἀρχῶν καὶ ἐξουσιῶν, καὶ ἡ ἀναδιανομὴ τοῦ πλούτου τοῦ κόσμου, δὲν ἀποτελοῦσι βεβαίως παραφωνίαν πρὸς ὅτι ἡμεῖς θέοι νὰ ἀναμένωμεν, ὅσον δήποτε, ὑπὸ τινος ἐπόψεως, καὶ ἂν ἀποδοκιμάζωνται ταῦτα παρὰ τῶν ἀγαπώντων τὴν εὐνομίαν, τὴν τάξιν καὶ τὴν εἰρήνην. Ὅσοι μόνον διαβλέπουσιν διὰ ἡ ἐπερχομένη ἀναρχία καὶ θλίψις εἰσιν τὰ ὀργανικὰ τοῦ Θεοῦ μέσα διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τελειότερου νόμου καὶ τάξεως, καὶ μᾶλλον διαρκεσιτέρας εἰρήνης, θέλουσιν εἶσθαι ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ τοῦ κατακυριεύοντος φόβου, καθ' ὃν χρόνον διέρχονται ταῦτα.

Ἡ ὑπόδειξις αὕτη τῆς ἐβδόμης ἐποχῆς, ἡ χιλιετηρίδος, δὲν εἶναι καὶ ἡ μόνη ἀξία τῆς χρονολογίας· καθότι, ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς θέλομεν παραθέσει διαφόρους σειρὰς προφητειῶν, καθολοκλη-

ρίαν ἀνεξαρτήτους ἀπὸ τῆς χρονολογίας, ἀφ' ἑτέρου αὕτη χρησιμεύει ὡς τὸ μέτρον, δι' οὗ διάφοροι σειραὶ προφητειῶν προσδιορίζονται. Ἡ τελεία συμφωνία μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν τάξεων τῶν προφητικῶν διδαγμάτων, τινῶν ἐξ αὐτῶν ἐξαρτωμένων ἀπὸ τῆς χρονολογίας, καὶ ἄλλων ὅλως ἀπὸ ταύτης ἀνεξαρτήτων, εἶναι λίαν ἰσχυρὰ ἀπόδειξις, οὐχὶ μόνον τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν, ἀλλ' ἐπίσης τῆς ὀρθότητος τῆς χρονολογίας, ἥτις ἀταδεικνύει τὴν τοιαύτην αὐτῶν ἁρμονίαν, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἀρχὴν, καθ' ἣν, κλειδίον, τὸ ὁποῖον ἀνοίγει δυσκόλως ἀνοῖγον θησαυροφυλάκιον, εἶναι πασιφανῶς τὸ ἀληθὲς τοῦ κιβωτίου ἐκείνου κλειδίον. Ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη χρονολογία συναρμολογεῖ τὰς ποικίλας προφητικὰς διακηρύξεις τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἐγκατάστασιν ταύτης, καταδεικνύουσα τὴν σχετικὴν αὐτῶν διάταξιν κατὰ τὸν καιρὸν των. Ἡ χρονολογία εἶναι ὁ μίσχος ἡ ἡ λαβὴς διὰ τῆς ὁποίας πᾶσαι αἱ προφητικαὶ περὶ καιρῶν ἀποδείξεις, ὡς ἐγκοπαὶ ἢ ὀδοίτες τοῦ κλειδίου συγκρατοῦνται καὶ τίθενται εἰς ἐνέργειαν

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΗΣ ΓΡΑΦΙΚΗΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 6,000 ΑΠΟ ΑΔΑΜ

Ἡ ἐπομένη περιληπτικὴ ἐκθεσις τῶν χρονολογικῶν περιόδων δύναται καταλλήλως νὰ ὀρισθῇ ὡς χρονολογία τῶν Γραφῶν, διότι τὰ Γραφικὰ κείμενα καὶ μόνον λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, μέχρι τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ Κύρου 536 Π. Χ., ἥτις χρονικὴ περίοδος τυγχάνει καλῶς ἐξηκριβωμένη καὶ γενικῶς ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῶν θεολόγων καὶ λοιπῶν λογίων. Ἐν ταύτῃ λήγει τὸ νῆμα τῆς Γραφικῆς χρονολογίας — ὀλίγον δηλ. περαιτέρω τοῦ σημείου εἰς τὸ ὁποῖον ἡ κοσμικὴ ἱστορία ἄρχειται καθισταμένη ἀξιόπιστος. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ καθ' ἑαυτό, εἶναι ἀξιοσημείωτος ἀπόδειξις τῆς θείας ὁδηγίας καὶ ἐπιβλέψεως, ὅπως βοηθῇ ἡμᾶς ἔνθα ἡμεῖς ἔσμεν ἀνίκανοι νὰ βοηθήσωμεν ἑαυτούς.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΔΑΜ

Μέχρι τέλους τοῦ κατακλυσμοῦ	1656 ἔτη
Ἐντεῦθεν μέχρι τῆς πρὸς τὸν Ἀβραὰμ διαθήκης.	427 »
Ἐντεθεν μέχρι τῆς Ἐξόδου καὶ τῆς παραδόσεως τοῦ Νόμου.	430 »
Ἐντεῦθεν μέχρι τῆς διανομῆς τῆς Χαναάν	46 »
Ἡ περίοδος τῶν Κριτῶν.	450 »
Ἡ περίοδος τῶν Βασιλέων	513 »
Ἡ περίοδος τῆς ἐρημώσεως	70 »
Ἐντεῦθεν μέχρι Μ. Χ. 1	536 »
Ἐντεῦθεν μέχρι τοῦ 1873 Μ. Χ.	1872 »
Τὸ ὅλον	6000 ἔτη.

Ἐφ' ὅσον ἐξετάζομεν μίαν ἐκάστην τῶν περιόδων αὐτῶν ἰδιαίτερος, ὡς ἴδη ἕκαστος τῶν ἀναγνωστῶν, καὶ ὡς ὑπολογίσῃ δι' ἑαυτὸν, ὁποῖον στερεὸν θεμέλιον διὰ τὴν πίστιν ἡμῶν εἶναι τεθειμένον ἐν τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ. Θέλομεν εὑρεῖ δύο τινα κενὰ ἐν τῇ ἱστορικῇ ἀφηγήσει τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἐν τούτοις, ὁπόταν ἀνακαλύπτωμεν ὅτι ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ὁ Θεὸς προέβλεψε καὶ ἐπρομήθευσε γεφύρας πρὸς σύζευξιν τῶν δύο τούτων χασμάτων, τὸ γεγονὸς αὐτὸ δέον νὰ αὐξήσῃ τὴν πεποίθησιν ἡμῶν ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει διατάξει τὰ γραφικὰ ἱστορούμενα εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποκρύψῃ τοὺς χρόνους καὶ καιροὺς, μέχρις οὗ ἔλθῃ ὁ διὰ τὴν ἀποκάλυψιν αὐτῶν παρ' Αὐτοῦ ὠρισμένος καιρὸς, — ὡς ἀκριβῶς ἐπραξε δι' ἄλλας ἀληθείας, τὰς ὁποίας ἤδη παρατηρήσαμεν.

Θὰ προβῶμεν ἤδη εἰς τὴν κατ' ἰδίαν ἐξέτασιν μιᾶς ἐκάστης τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν περιόδων, ἐν τῇ τάξει καθ' ἣν ἀναγράφονται, μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Κύρου Λάβετε τὰς Γραφὰς ἡμῶν ἀνὰ χεῖρας, καὶ ἐξακριβώσατε πᾶσαν παραπομπήν, ὅπως οὕτω δεχθῆτε, ὅτι ἐνταῦθα ἐκτίθεται, ὡς Λόγον Θεοῦ, καὶ οὐχὶ ἀνθρώπου.